

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

VIATĂ AUTENTICĂ

OSHO

miracolul **respectului de sine**

Cum să ai conștiința trează

Traducere din limba engleză de
ANDREEA ROSEMARIE LUTIC

LITERA®

București

2019

The Magic of Self-Respect

Editor/Compiler: Osho International Foundation

Copyright © 1984, 2010 OSHO International Foundation

www.osho.com/copyrights

2018 Grup Media Litera

Toate drepturile rezervate

Această carte reprezintă transcrierea unei serii originale de conferințe ținute de Osho în fața unui public. Conferințele din această ediție au fost publicate anterior sub titlul *From Ignorance to Innocence* (Capitolele 16–30). Toate conferințele lui Osho au fost publicate sub formă de cărți și sunt de asemenea disponibile sub formă de înregistrări audio originale. Înregistrările audio și arhiva completă a conferințelor sale pot fi găsite în cadrul bibliotecii online OSHO, pe www.osho.com/library

OSHO®

OSHO® este marcă înregistrată a OSHO International Foundation,
www.osho.com/trademarks.

INTROSPECTIV®

Introspectiv este parte a Grupului Editorial Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România

tel. 021 319 6390; 031 425 1619; 0752 548 372

Miracolul respectului de sine. Cum să ai conștiința trează

Editor/Compiler: Osho International Foundation

Copyright © 2018, 2019 Grup Media Litera

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Carmen Ștefania Neacșu

Corector: Andrada Nistor

Copertă: Flori Zahiu

Tehnoredactare și prepress: Ana Vărtosu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
OSHO

Miracolul respectului de sine. Cum să ai conștiința
trează/ Osho; trad.: Andreea Rosemarie Lutic. –
București: Litera, 2019

ISBN 978-606-33-4390-2

I. Lutic, Andreea Rosemarie (trad.)

159.9

Cuprins

INOCENȚA ÎNSEAMNĂ PUTERE	7
IISUS, SINGURUL FIU UITAT AL LUI DUMNEZEU	37
PREOȚII SUNT AGENȚII DIAVOLULUI	69
RELIGIA ÎNSEAMNĂ REVOLTĂ	93
O ORGANIZAȚIE ILUMINATĂ ÎNSEAMNĂ ARMONIE ORGANICĂ.....	121
PERSONALITATE ȘI LAȘITATE	145
DISTILAREA SPIRITELOR REBELE	171
CONȘTIINȚA: COȘCIUGUL LUCIDITĂȚII	199
IMITAREA ÎNSEAMNĂ SINUCIDERE.....	229
IISUS, SINGURUL MÂNTUITOR CARE A FOST CÂT PE CE SĂ SE MÂNTUIE PE SINE.....	257
OBSERVAȚIE, CONȘTIENTIZARE, ATENȚIE: ADEVĂRATA SFÂNTĂ TREIME	293
LUCIDITATEA ESTE PROPRIA EI RĂSPLATĂ.....	329
ȘTIINȚĂ PLUS RELIGIE: FORMULA DINAMICĂ A VIITORULUI ...	359

GÂNDIREA POZITIVĂ: O FILOSOFIE A IMPOSTURII.....	383
MIRACOLUL RESPECTULUI DE SINE.....	417
Pentru informații suplimentare	443
Despre Osho	444
Despre Stațiunea de Meditație Osho	446

1

Inocența înseamnă putere

Osho,
Oare ipoteza reprezentată de Dumnezeu nu are nici un rost? Însuși gândul de a renunța la ideea de Dumnezeu îmi provoacă o frică îngrozitoare.

Deja e prea târziu! Ai renunțat la ideea de Dumnezeu din momentul în care ai numit-o „ipoteză“.

Așa-numiții oameni religioși nu vor folosi niciodată cuvântul *ipoteză* cu privire la Dumnezeu. Pentru ei, Dumnezeu nu este ipoteza noastră, ci dimpotrivă, noi suntem creația lui. El este însăși sursa existenței noastre, este ființa a cărei existență este cea mai neîndoielnică. Dar dacă îl numești pe Dumnezeu „ipoteză“, înseamnă că îl incluzi în aceeași categorie cu ipotezele euclidiene din geometrie sau cu alte ipoteze care constituie simple presupuneri; se pot dovedi adevărate sau nu. Acest lucru poate fi stabilit numai prin experimente, prin experiențe,

și tot nu va reprezenta o concluzie clară, întrucât veridicitatea sa poate fi anulată de noi experimente.

O ipoteză este un fapt pe care îl presupunem, pe care îl acceptăm pentru moment ca fiind adevărat – însă doar atât, pentru moment. Nimeni nu poate afirma că va fi adevărat și mâine. Așa reiese din ultimele trei sute de ani de dezvoltare a științei: ceea ce era adevărat pentru Newton nu mai era adevărat pentru Rutherford; iar ceea ce era adevărat pentru Rutherford nu mai este adevărat pentru Albert Einstein. Ipoteza poate fi modificată întotdeauna prin realizarea de noi experimente, prin apariția unor instrumente mai bune.

Prin urmare, nici un teolog nu-l va numi pe Dumnezeu ipoteză, întrucât pentru el Dumnezeu reprezintă adevărul însuși, care nu depinde de experimentele noastre. Dacă nu-l poți descoperi, e problema ta, nu o dovadă că Dumnezeu nu există. Dacă reușești să-l descoperi, atunci, firește, există. Dacă nu reușești, ghinionul tău, fiindcă Dumnezeu tot există.

Ipoteză este un termen științific, nu un concept teologic; iar știința este cât se poate de onestă. Teologia este exact opusul ei; e total lipsită de onestitate. Cuvântul *teologie* în sine dezvăluie lipsa de onestitate, de sinceritate a acesteia. *Theo* înseamnă Dumnezeu, *logos* înseamnă logică. Însă nimeni nu ne-a oferit vreodată ceva logic despre Dumnezeu. Toate argumentele sunt împotriva lui Dumnezeu; încă n-a fost creat nici un argument care să susțină existența lui Dumnezeu. Cu toate acestea, se vorbește în continuare despre teologie – „logica lui Dumnezeu“.

Ar fi fost mai cinstit din partea teologilor să-l numească pe Dumnezeu ipoteză – dar o ipoteză nu poate fi venerată. Cum ai putea s-o venerezi, știind că e doar o presupunere care se poate dovedi adevărată sau falsă? Venerația nu e posibilă atât timp cât există un „poate“; pentru a venera ceva, e nevoie de o credință oarbă în acel lucru, chiar dacă toate dovezile sunt împotriva lui. Asta înseamnă credința. Credința nu este logică; este cu desăvârșire illogică. Iar a numi ideea de Dumnezeu ipoteză înseamnă a distruge toate bisericile, toate templele, toate sinagogle.

Cuvântul *ipoteză* este foarte sugestiv: înseamnă că îți este permis să te îndoiești, întrucât îți este permis să experimentezi și să descoperi. Este doar o presupunere temporară de la care pornești, fiindcă trebuie să pornim de undeva: de aceea, pentru început, acceptăm o ipoteză ca fiind adevărată. Dar cum ai putea s-o venerezi? Cum te-ar mai putea exploata preoții? Este total împotriva oamenilor religioși să folosești cuvântul *ipoteză*. Ei nu sunt de acord nici măcar cu a-l numi pe Dumnezeu o idee, întrucât ideile provin din minte, sunt proiecții ale noastre. Pentru ei, Dumnezeu nu este o idee, ci singurul adevăr.

În India, unde religia a îmbrăcat forme extrem de subtile, se spune că *noi* suntem o idee din mintea lui Dumnezeu, și nu invers. Dumnezeu nu este o idee din mintea noastră, fiindcă aceasta e plină de prostii: avem coșmaruri, avem vise, avem tot felul de dorințe. Cum să-l punem pe Dumnezeu în aceeași categorie? În plus, ideile noastre se schimbă tot timpul; sunt asemenea norilor ale căror forme variază în permanență.

Cu siguranță, ideile tale din copilărie difereau de cele pe care le ai acum. În adolescență aveai alte idei, când ai devenit adult, altele, iar odată ce ai îmbătrânit, nu mai poți avea aceleași idei ca în tinerețe. Experiența schimbă totul. Ar fi de-a dreptul imposibil să-ți păstrezi aceleași idei întreaga viață; doar cineva complet idiot ar face asta. Dacă ești înzestrat fie și doar cu un dram de inteligență, ideile tale se vor schimba pe parcursul vieții.

Oamenii religioși n-ar accepta nici măcar să-l numești pe Dumnezeu o idee – cu atât mai puțin o ipoteză. De aceea îți spun că este prea târziu.

Tu îl numești pe Dumnezeu o idee... Iar definiția meditației este să te afli într-o stare a minții unde nu există idei, nici măcar ideea de Dumnezeu.

Gautama Buddha spune: „Dacă mă întâlnești în cale, taie-mi capul numaidecât; ce caut eu acolo? De ce te deranjez? Ideea reprezentată de mine constituie o perturbare“. Este ca și cum ai arunca o pietricică într-un lac liniștit, dând naștere la milioane și milioane de unde. O simplă idee aruncată în lacul liniștit al minții creează milioane de valuri și te poate îndepărta foarte mult de tine însuși.

Orice idee te îndepărtează de tine; de aici vine și definiția meditației: o stare de conștiință fără idei.

Prin urmare, în meditație nu ai cum să te îndepărtezi de tine: ești pur și simplu centrat în propria ta ființă. Nu există nici un obiect de văzut. Ești complet singur. Conștiința ta începe să se întoarcă spre sine.

Conștiința este asemenea luminii. Lumina este aici, noi toți suntem aici; lumina se revarsă asupra noastră, a pereților, a draperiilor, a tot ceea ce se află aici. Toate

acestea sunt obiecte. Gândeți-vă o clipă: dacă toate obiectele ar dispărea, ar exista doar lumina, care nu mai are asupra a ce să se reverse. Însă lumina nu este conștientă – voi sunteți conștienți. Prin urmare, atunci când toate obiectele dispar, conștiința voastră se revarsă asupra ei înseși, se întoarce spre sine; este o întoarcere spre interior, întrucât nu există nimic care să împiedice acest lucru.

Aceasta este semnificația cuvântului *obiect*: un obiect este ceea ce împiedică, obstrucționează, ceea ce constituie o piedică, un blocaj. Unde poți merge atunci când nu există nici un obiect? Tot ce poți face e să te întorci spre tine însuși: conștiința devine conștientă de sine – nu există ideea de Dumnezeu.

În stările obișnuite ale minții, ideile nu sunt decât gunoi. În spațiul extraordinar al non-minții, ideile nu există. Prin urmare, singurele posibilități sunt să-l pui pe Dumnezeu fie în categoria gunoiului, fie în categoria unde nu pot exista obiecte.

Oamenii religioși nu pot folosi cuvântul *idee* cu privire la Dumnezeu. Acest cuvânt este folosit de filosofi, tot așa cum oamenii de știință folosesc cuvântul *ipoteză*. Pentru omul religios, Dumnezeu este singura realitate: dar dacă folosești cuvântul *idee*, deja te-ai îndepărtat prea mult de așa-numita realitate a lui Dumnezeu.

Întrebarea ta este însă importantă din multe puncte de vedere. În primul rând, întrebi dacă ipoteza aceasta este utilă în vreun fel. Da, ea este utilă – nu ție, ci celor care vor să te exploateze: preotul, rabinul, papa, întreaga armată de oameni religioși din lume. Ce este papa fără ipoteza lui Dumnezeu? Ce este un *shankaracharya* fără

această ipoteză? Nimeni! Atunci cine este Iisus? Fiul unei ipoteze? Nu e posibil, ar fi tare ciudat. Nu poți fi un Mesia al unei ipoteze. Lumea asta ar fi tare bizară dacă ipotezele ar începe să trimită mesii.

Pentru ca acești oameni să te exploateze, Dumnezeu trebuie să fie real. Ei te exploatează de mii de ani și vor continua să o facă, din simplul motiv că ție ți-e frică să renunți la această idee.

Asta dezvăluie ceva extraordinar de important despre tine. De ce ți-e frică să renunți la ideea de Dumnezeu? Cu siguranță, ideea de Dumnezeu te împiedică într-un fel sau altul să-ți fie frică; iar din momentul în care renunți la ea, începe să-ți fie frică. Este un fel de protecție psihologică: atât și nimic mai mult.

Copiilor le este frică. Dar pe când se aflau în pântecul mamei nu se temeau de nimic. N-am auzit vreodată ca un copil aflat în pântec să meargă la sinagogă sau la biserică, să citească Biblia, Coranul sau Gita ori chiar să-și pună problema dacă Dumnezeu există sau nu. Nu-mi pot închipui un copil nenăscut care să fie interesat de Dumnezeu, de Diavol, de rai sau de iad. Și de ce-ar fi? El se află deja în paradis. Cum i-ar putea fi mai bine de atât?

Este complet protejat într-un uter cald și primitiv, scufundat în substanțe hrănitoare. În mod surprinzător, pe parcursul celor nouă luni intrauterine, copilul crește mai mult, proporțional, decât va crește în nouăzeci de ani de viață. În nouă luni parcurge o călătorie incredibilă; din aproape nimic devine o ființă. În nouă luni parcurge milioane de ani de evoluție, de la prima făptură vie până în prezent. Trece prin toate fazele.

Și trăiește într-o siguranță deplină: nu are nevoie de o slujbă, nu se teme că va muri de foame, deoarece trupul mamei îi asigură tot ce îi e necesar. Viața timp de nouă luni în pântecul mamei, într-o siguranță deplină, dă naștere unei probleme care a creat așa-numitele religii.

Când copilul iese din pântecul mamei, primul lucru care i se întâmplă este că i se face frică. Motivul este evident. Și-a pierdut casa, și-a pierdut siguranța. Mediul cald și primitiv, tot ceea ce reprezenta lumea sa până atunci dispare complet și este aruncat într-o lume bizară, total necunoscută. Începe să respire singur.

Are nevoie de câteva secunde pentru a-și da seama că acum trebuie să respire singur, că respirația mamei nu-l mai ajută. Medicul îl întoarce cu capul în jos ca să-și revină și-l lovește cu putere peste fund. Ce început! Bun venit în lumea oamenilor! Acea lovitură îl determină să respire.

Ai observat vreodată că respirația ți se schimbă ori de câte ori ți-e frică? Dacă nu, observă acum. Când ți se face frică, respirația ți se schimbă numaidecât. Iar când ești în largul tău, acasă, și nu te temi de nimic, vei vedea că respirația se armonizează, devenind din ce în ce mai liniștită. În meditație profundă, uneori ai impresia că respirația ți se oprește. Nu se oprește cu totul, dar devine foarte lentă.

Copilul își începe viața prin a-i fi frică de tot. Timp de nouă luni s-a aflat în întuneric, iar la un spital modern, unde urmează să se nască, pretutindeni sunt tuburi cu neon. E prea mult pentru ochii lui, care până atunci n-au văzut lumina, nici măcar flacăra unei lumânări. Este un adevărat șoc. Iar medicul nu zăbovește nici măcar câteva

clipe – taie imediat cordonul ombilical care încă îl unește pe copil cu mama lui, ultima speranță că va fi în siguranță. Și e atât de mic! Nimeni nu e mai neajutorat decât un copil nou-născut.

Iată de ce caili nu au inventat ipoteza lui Dumnezeu și elefanții nu s-au gândit niciodată la ideea de Dumnezeu. Nu era nevoie. Un pui de elefant începe imediat să meargă, să privească în jur, să exploreze lumea. El nu este neajutorat ca un copil. În realitate, e surprinzător câte lucruri depind de neajutorarea unui nou-născut: familia noastră, societatea noastră, cultura, religia și filosofia noastră – totul se naște din starea de neputință a unui copil.

La animale nu există familii din simplul motiv că puii lor nu au nevoie de părinți. Pe de altă parte, omul trebuie să aleagă un anumit sistem. Tata și mama trebuie să fie împreună pentru a avea grijă de copil. Acesta este rezultatul poveștii lor de dragoste; este opera lor. Dacă un copil ar fi lăsat singur, asemenea puilor de animale, e de neînchipuit că ar putea supraviețui; ar fi de-a dreptul imposibil! Unde ar găsi hrană? Pe cine ar întreba? Ce ar întreba?

E posibil să fi venit pe lume prea devreme? Unii biologi sunt de părere că toți copiii se nasc prematur – nouă luni nu sunt suficiente, deoarece copiii vin pe lume atât de neajutorați. Însă corpul uman este făcut în așa fel încât mama nu-l poate purta pe copil în pânțe mai mult de nouă luni; altminteri ar muri, iar moartea ei ar însemna și moartea copilului.

S-a calculat că dacă un copil ar trăi în pânțele mamei cel puțin trei ani, atunci poate că n-ar avea nevoie de o mamă și un tată, de familie, societate și cultură, de

Dumnezeu și de preoți. Dar copilul nu poate trăi în uterul mamei trei ani. Această ciudată situație biologică a afectat întregul comportament uman, gândirea noastră, structura familiei și a societății – și a dat naștere fricii.

Prima experiență a copilului este frica, iar ultima experiență a omului este tot frica.

Din punctul de vedere al copilului, nașterea este tot un fel de moarte. El trăia într-o lume unde se simțea pe deplin mulțumit. Nu avea nevoie de nimic, nu-și dorea nimic mai mult. Pur și simplu se bucura de viața lui, de dezvoltarea lui – apoi, dintr-odată, a fost aruncat afară. Pentru copil, această experiență este asemenea morții: moartea lumii sale, a siguranței sale, a adăpostului său primitiv.

Cercetătorii spun că oamenii n-au reușit încă să creeze o casă la fel de primitivă ca uterul. Am tot încercat: toate casele noastre reprezintă eforturi de a crea acel cămin primitiv. Am încercat chiar să facem paturi plutitoare care oferă aceeași senzație precum plutirea în uterul matern. Există bazine cu apă fierbinte în care putem gusta acest sentiment. Cei care știu să savureze o baie fierbinte adaugă sare fiindcă mediul din uterul matern este foarte sărat – la fel de sărat ca apa mării. Dar cât poți să stai în cadă? Există bazine pentru plutire care nu reprezintă altceva decât căutarea pântecelui pierdut.

Sigmund Freud nu este un om iluminat – de fapt, chiar e puțin țicnit, dar uneori are idei interesante. De pildă, el crede că atunci când un bărbat face dragoste cu o femeie, de fapt vrea să intre din nou în uter. Ar putea fi ceva adevăr în asta. Omul nu e în toate mințile, ideea lui pare

deplasată; însă chiar dacă un om precum Sigmund Freud este nebun, trebuie să-l ascultăm cu mare atenție.

Eu cred că ideea lui conține un sâmbure de adevăr: omul caută uterul matern, locul de unde a venit. Însă cum nu se mai poate întoarce acolo, inventează tot felul de înlocuitori. Astfel a creat peșteri, case, avioane. Gândiți-vă la interiorul unui avion. N-ar fi de mirare dacă într-o zi ați putea pluti în avioane în căzi cu apă fierbinte, sărată. Un asemenea avion v-ar oferi exact aceeași senzație precum pântecul mamei, dar tot nu veți fi mulțumiți.

Copilul nou-născut nu a cunoscut nimic altceva în afara uterului matern. Noi încercăm tot timpul să îl regăsim – de pildă, în avion apăsăm pe un buton și vine însoțitoarea de zbor. Facem totul ca să ne simțim cât mai confortabil în acest mediu, dar tot nu va fi ca în uter. Acolo nici măcar nu era nevoie să apăsăm pe buton. Eram hrăniți chiar înainte să ne fie foame. Aerul ajungea la noi chiar înainte de a avea nevoie de el. Nu aveam nici un fel de responsabilitate.

Prin urmare, când un copil iese din pântecul mamei, se simte ca și cum ar muri. Nu simte că se naște și nici n-ar fi posibil așa ceva. Noi – cei care ne aflăm în exterior – suntem cei care numesc acest fenomen naștere.

Apoi urmează pentru a doua oară experiența morții, după eforturile de o viață... Poate că omul a reușit să realizeze ceva – o căsuță, o familie, un cerc restrâns de prieteni, puțină afecțiune, un colțișor unde poate să se relaxeze și să fie el însuși, unde se simte acceptat. E greu; se zbate întreaga viață și apoi, într-o bună zi, iar se trezește aruncat afară.

Medicul a venit din nou; acesta este omul care l-a lovit la naștere! Dar atunci l-a lovit pentru a-l face să respire, iar acum, după cum știm... Ne aflăm aici și nu știm ce este dincolo. Nu putem decât să ne imaginăm; așa s-au născut toate poveștile despre rai și iad. Noi suntem aici și omul acesta moare, din punctul nostru de vedere. Dar poate că de fapt el se naște din nou. Numai el știe asta; n-are cum să se întoarcă și să ne spună: „Nu vă faceți griji. Nu sunt mort, sunt în viață”. Când s-a născut, n-a avut ocazia să arunce o ultimă privire în pântecul mamei și să-și ia rămas-bun. Iar acum nu poate să deschidă ochii, să-și ia rămas-bun de la noi și să spună: „Nu vă faceți griji. Nu mor, ci renasc”.

Ideea hindusă de renaștere nu este altceva decât o proiecție a unei nașteri obișnuite. Pentru uter – dacă uterul ar gândi –, copilul este mort. Pentru copil – dacă acesta ar gândi – este ca și cum ar muri. Dar, de fapt, el se naște; nu este o moarte, ci o naștere. Hindușii au proiectat această idee asupra morții. Din punctul nostru de vedere, omul moare, dar nu știm cum se vede asta din partea cealaltă. Nu putem decât să ne imaginăm, să dăm frâu liber închipuirilor.

Fiecare religie vede în felul său propriu ce se întâmplă după moarte, întrucât fiecare societate și cultură se bazează pe o anumită geografie, o anumită istorie. De pildă, în tradiția tibetană, în lumea de dincolo nu poate fi răcoare și cu atât mai puțin frig. Tibetanii cred că persoana care a murit stă la căldură, într-o lume nouă unde este cald întotdeauna.